

III. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

IV. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V. Fənnin təsviri və məqsədi:

Dekorativ rəngkarlıq fənni rəngkarlığın dekorativ-tətbiqi sənətlə əlaqəsini, bədii formanın şərti ifadə vasitələri ilə qurulmasını və rəng-kompozisiya qanunauyğunluqlarını öyrədir. Fənn çərçivəsində ornamentallıq, stilizasiya, ritm, koloristik həll, səth üzərində təsvirin dekorativ təşkili, milli və müasir dekorativ rəngkarlıq nümunələri araşdırılır. Tədris prosesi nəzəri biliklərlə yanaşı praktiki məşğələləri də əhatə edir.

Fənnin tədrisində dekorativ rəngkarlıq işlərində istifadə olunan materiallar, otaq daxilində işlənən tədris tapşırıqlarına verilən tələblər, tədris tapşırıqlarının dekorativ rəngkarlıq dərslərində əhəmiyyəti, fırça vasitəsi ilə bir başa işləməyin əhəmiyyəti, işlərdə quaş rənginin tətbiq sahələri və s. məsələlər haqqında nəzəri məlumatlar verilir, praktik dərslərdə isə əssamlıq sənətinin praktik işləri ilə tanış edilir. Tələbələrdə dekorativ düşüncə tərzini formalaşdırmaq, rəng və kompozisiya qanunlarını mənimsətmək, real formaların dekorativ üslubda ifadə bacarıqlarını inkişaf etdirmək, milli bədii ənənələrə əsaslanan müasir dekorativ rəngkarlıq nümunələri yaratmaq vərdişləri aşılamaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açə bilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə: 15 saat; praktik məşğələ 30 ; Cəmi: 45 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə		
1.	Mövzu № 1. Dekorativ rəngkarlığın özünəməxsus xüsusiyyətləri Plan: 1. Dekorativ rəngkarlıq haqqında 2. Dekorativ rəngkarlığın inkişaf tarixi 3. Gustav Klimt – “The Kiss” (qızılı ornamental fon, dekorativ səth anlayışı) Mənbə: [4,7,17]	2		
2	Mövzu № 2. Rəngkarlığın janrları Plan: 1. Janrların yaranma tarixi və inkişafı 2. Janrların təsnifatı və növləri 3. Toğrul Nərimanbəyov – “Narlar” (natürmort janrının dekorativ həlli). Mənbə: [4,7,8]	2		
3	Mövzu № 3. Dekorativ rəsmdə təsvir vasitələri Plan: 1. Xətt 2. Rəng 3. Işıq-kölgə 4. Ritm 5. Faktura 6. Henri Matisse – “Red Room”(xətt və siluet dekorativliyi, ritmik kompozisiya) Mənbə: [1,10,18]	2		
4	Mövzu № 4. Orta əsrlərin monumental- dekorativ rəngkarlığı	2		

	Plan: 1. Kaşılı divar pannoları 2. Divar rəsmləri 3. Bizans mozaikaları – Ayasofya (qızılı fon, səth üzərində simvolik dekorativlik, monumentallıq) Mənbə: [6,11,16,22]		
5	Mövzu № 5. Monumental rəngkarlıq Plan: 1. Freska 2. Vitraj 3. Mozaika 4. Mikelancelo – Sistina kapellası (freska, Monumental kompozisiya) Mənbə: [6,11,19]	2	
6	Mövzu № 6. Rənglərin və rəng keçidlərinin təsnifatı . Plan: 1. Xromatik və axromatik rənglər 2. İsti və soyuq rənglər 3. Boyalar və onların xüsusiyyətləri 4. Səttar Bəhlulzadə – “Abşeron mənzərəsi” (xromatik rənglərin dominantlığı, dekorativ koloristik həll) Mənbə: [6,8,9]	2	
7	Mövzu № 7. Rəngşünaslığın tarixi Plan: 1. Rəng haqqında qədim təlimlər 2. Rəngin əsas nəzəriyyələri 3. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri 4. Johannes Itten – Bauhaus rəng nəzəriyyəsi Mənbə: [8,9,13]	2	
8	Mövzu № 8. Dekorativ kompozisiya Plan: 1. Kompozisiyada dinamika və statika 2. Siluetlərin dekorativ həlli. 3. Dekorativ kompozisiyada əhval-ruhiyyə. 4. Alphonse Mucha – Art Nouveau pannoları Mənbə: [2,10,20]	1	
Cəmi:		15 saat	

Praktik məşğələ

№	Məşğələnin məzmunu	Saat	Tar
1.	Dekorativ rəngkarlıq nümunələri ilə tanışlıq	2	
2.	Dekorativ rəngkarlıqda natürmortun işlənmə qaydaları və eskizlərin hazırlanması	2	
3.	2 əşyadan ibarət dekorativ natürmortun qurulması	2	
4.	Dekorativ natürmortun sulu boya texnikası ilə etüd xarakterli rəngləmə qaydası	2	
5.	Dekorativ natürmortun işlənilib tamamlanması	2	
6.	3 əşyadan ibarət natürmortun həndəsi fiqurlarla birlikdə dekorativ rəngkarlıqda işlənməsi	2	

7.	Dekorativ natürmortun qurulması	2	
8.	Dekorativ natürmortun qurulmasının tamamlanması	2	
9.	Dekorativ natürmortun rənglənməsinin ilk mərhələsinin sulu boya ilə işlənməsi	2	
10.	Dekorativ natürmortun rənglənməsinin sulu boya texnikasından quaşla qarışıq texnikaya keçidi	2	
11.	Dekorativ natürmortun işlənilib tamamlanması	2	
12.	Həndəsi formalardan- dairə, kvadrat və üçbucaq və s. ibarət dekorativ kompozisiyanın qurulması	2	
13.	Dekorativ kompozisiyanın ilk mərhələsinin sulu boya ilə işlənməsi	2	
14.	Dekorativ kompozisiyanın quaş texnikası ilə işlənməsinin	2	
15.	Dekorativ kompozisiyanın quaş texnikası ilə işlənilib tamamlanması	2	
	CƏMI:	30 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

- Mühazirə və praktiki məşğələlərdə müntəzəm iştirak
- Tədris proqramında nəzərdə tutulmuş nəzəri mövzuların mənimsənilməsi
- Praktiki tapşırıqların (eskizlər, dekorativ kompozisiyalar, rəng həlləri) vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi
- Rəng, kompozisiya, stilizasiya və ornament prinsiplərinin tətbiqi
- Müəllim tərəfindən verilən yaradıcı və müstəqil işlərin icrası
- Milli və müasir dekorativ rəngkarlıq nümunələrinin təhlili

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

FTN 1.

Dekorativ rəngkarlığın nəzəri əsaslarını, tarixi inkişaf mərhələlərini və üslubi xüsusiyyətlərini izah edir.

FTN 2.

Rəngkarlığın janrlarını və dekorativ ifadə vasitələrini (xətt, rəng, ritm, faktura, işıq-kölgə) təhlil edir və fərqləndirir.

FTN 3.

Xromatik və axromatik rəngləri, isti-soyuq rəng münasibətlərini və rəng kontrastlarını praktik işdə tətbiq edir.

FTN 4.

Dekorativ kompozisiyada dinamika, statika və siluet prinsipindən istifadə edərək yaradıcı kompozisiya qurur.

FTN 5.

Monumental və dekorativ rəngkarlıq texnikalarını (freska, mozaika, vitraj və s.) nəzəri və praktik baxımdan şərh edir.

FTN 6.

Müasir və klassik dekorativ rəngkarlıq nümunələrini təhlil edir, seçilmiş rəssam və əsərlər haqqında əsaslandırılmış fikir yürüdür.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium sualları

1. Dekorativ rəngkarlıq haqqında
2. Dekorativ rəngkarlığın inkişaf tarixi
3. Gustav Klimt – “The Kiss” (qızılı ornamental fon, dekorativ səth anlayışı)
4. Janrların yaranma tarixi və inkişafı
5. Janrların təsnifatı və janrların növləri
6. Toğrul Nərimanbəyov – “Narlar” (natürmort janrının dekorativ həlli)
7. Xətt
8. Ritm
9. Faktura
10. Henri Matisse – “Red Room”(xətt və siluet dekorativliyi, ritmik kompozisiya)

II. Kollokvium sualları

1. Kaşılı divar pannoları
2. Divar rəsmləri
3. Bizans mozaikaları – Ayasofya (qızılı fon, səth üzərində simvolik dekorativlik, monumentallıq)
4. Freska
5. Vitraj
6. Mozaika
7. Mikelancelo – Sistina kapellası (freska, Monumental kompozisiya)
8. İsti və soyuq rənglər
9. Boyalar və onların xüsusiyyətləri
10. Səttar Bəhlulzadə – “Abşeron mənzərəsi” (xromatik rənglərin dominantlığı, dekorativ koloristik həll)

Praktiki iş tapşırığı

1. 3 əşyadan ibarət natürmortun qurulması
2. Natürmortun quaş texnikası ilə işlənib tamamlanması

XVI. İmtahan sualları:

1. Dekorativ rəngkarlıq haqqında
2. Dekorativ rəngkarlığın inkişaf tarixi
3. Gustav Klimt – “The Kiss” (qızılı ornamental fon, dekorativ səth anlayışı)
4. Janrların yaranma tarixi və inkişafı
5. Janrların təsnifatı və növləri
6. Toğrul Nərimanbəyov – “Narlar” (natürmort janrının dekorativ həlli)
7. Xətt
8. Rəng
9. Işıq-kölgə
10. Ritm
11. Faktura
12. Henri Matisse – “Red Room”(xətt və siluet dekorativliyi, ritmik kompozisiya)

13. Kaşılı divar pannoları
14. Divar rəsmləri
15. Bizans mozaikaları – Ayasofya (qızılı fon, səth üzərində simvolik dekorativlik, monumentallıq)
16. Freska
17. Vitraj
18. Mozaika
19. Mikelancelo – Sistina kapellası (freska, Monumental kompozisiya)
20. Xromatik və axromatik rənglər
21. İsti və soyuq rənglər
22. Boyalar və onların xüsusiyyətləri
23. Səttar Bəhlulzadə – “Abşeron mənzərəsi” (xromatik rənglərin dominantlığı, dekorativ koloristik həll)
24. Rəng haqqında qədim təlimlər
25. Rəngin əsas nəzəriyyələri
26. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri
27. Johannes Itten – Bauhaus rəng nəzəriyyəsi
28. Kompozisiyada dinamika və statika
29. Siluətlərin dekorativ həlli.
30. Dekorativ kompozisiyada əhval-ruhiyyə.
31. Alphonse Mucha – Art Nouveau pannoları

Sıf Dekorativ rəngkarlıq fənninin sillabusu 6001022 Təsviri incəsənət müəllimliyi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №06)

Fənn müəllimləri:

b/m. A.N.Dadaşova

im. Fatimə Əlizadə

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev